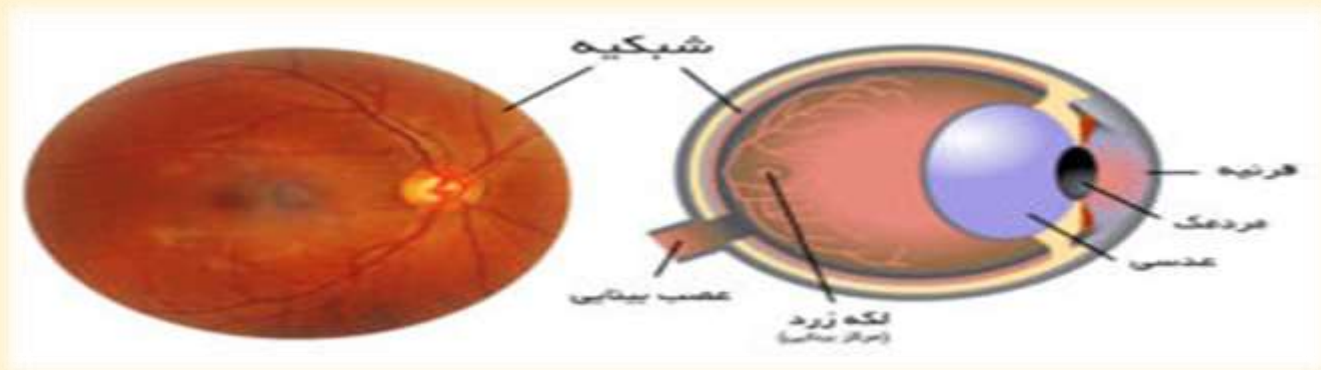

شبکیه چشم

شبکیه یا عصب بینایی، بخشی از چشم است که در پشت عدسی قرار دارد. این لایه نازک و حساس، اطلاعات نوری را که توسط عدسی تشکیل می‌شوند را به عصب بینایی انتقال می‌دهد. شبکیه شامل سلول‌های نوری مختلفی است که در فرایند تبدیل نور به سیگنال الکتریکی نقش دارند، این سیگنال‌ها سپس از طریق عصب بینایی به مغز منتقل می‌شوند تا تصویر نهایی شکل گرفته و درک شود.

جدا شدگی شبکیه

شبکیه لایه حساس به نور در پشت چشم است که تصاویر را به صورت پیام‌های عصبی به مغز ارسال می‌کند بنابراین برای واضح دیدن قبل از هر چیز لازم است نور به طور دقیق روی شبکیه متمرکز شود. افراد با سن بالا، نزدیک بینی شدید، عمل جراحی قبلی چشم، سابقه ضربه به چشم، وجود بیماری زمینه‌ای از قبیل دیابت در معرض جدا شدگی شبکیه می‌باشند. وقتی شبکیه کنده می‌شود، در واقع از محل طبیعی خود جابه‌جا می‌شود و اگر به سرعت درمان نشود منجر به از بین رفتن بینایی می‌شود.

علائم

احساس لکه‌های بزرگ و یا کوچک هنگام نگاه به سطح یکنواخت، احساس جرقه‌های نوری در میدان دید، احساس وجود پرده‌هایی در مقابل چشم، کاهش دید

درمان

➤ لیزر

➤ عمل جراحی (باکل اسکلرا و عمل جراحی ویترکتومی یا تخلیه زجاجیه)

عمل جراحی ویترکتومی یا تخلیه زجاجیه

در این عمل بخش عمده زجاجیه خارج شده و اتصالات آن به برداشته می‌شود که به این صورت کشش بر روی شبکیه برداشته شده و نهایتاً شبکیه می‌تواند در محل خود قرار گیرد و به جای مایع زجاجیه بر حسب شدت و نوع جدا شدگی از مایع شفاف یا گاز مخصوص یا روغن سیلیکون استفاده می‌شود.

مراقبت‌های قبل از عمل جراحی :

- هشت الی نه ساعت قبل از عمل ناشتا باشد و حتی آب نوشیده نشود.
- روز قبل از عمل استحمام انجام شود.
- قبل از ورود به اتاق عمل از به همراه داشتن دندان مصنوعی، زیور آلات، عصا، جسم فلزی و عینک خودداری شود.
- قرص‌های ویتامین، زنجبیل، دارچین از یک هفته قبل استفاده نکند.
- وارفارین، پلاویکس، هپارین و آسپرین از سه تا پنج روز قبل طبق نظر پزشک مصرف نکند.

- یک روز قبل از عمل آزمایشات معاینات لازم و مشاوره بیهوشی ضمیمه پرونده باشد.
- روز عمل تمام داروهایی که مصرف می کند را برای اطلاع داشتن پزشک و پرستار به همراه خود بیاورد.

مراقبت های پس از عمل جراحی

۱. پس از جراحی ممکن است تا چندین روز چشم شما متورم، قرمز، دردناک و حساس باشد و بیمار به مدت یک تا دو هفته پس از عمل جراحی، حباب هوا و گاز را در مقابل دید خود می بیند که طبیعی است.
۲. از مالیدن یا فشار دادن چشم اجتناب نماید.

۳. از روز اول تا یک هفته به جز سر و صورت بقیه قسمت های بدن را بشوید.
۴. معمولاً پس از یک هفته می توان حمام کامل کرد و بهتر است جهت شست و شو از شامپو بچه استفاده کرد.

۵. در صورت تزریق روغن سیلیکون در چشم، باید در دو هفته اول (طبق نظر پزشک) فرد بر روی شکم بخوابد و در صورتی که وضعیت خوابیدن روی شکم را نمی توان تحمل کرد باید در حالت نشسته و ایستاده صورت خود را رو به پایین قرار دهد.

۶. در صورت تزریق حباب گاز به داخل چشم فرد باید یک الی دو هفته (طبق نظر پزشک) بر روی شکم بخوابد و به مدت دو هفته مسافرت با اتومبیل و هواپیما ممنوع است.
۷. بیمار جهت پیشگیری از یبوست باید از غذای نرم کننده شکم نظیر سبزیجات و میوه جات استفاده کند.
۸. مطالعه و تماشای تلویزیون و فعالیت های عادی زندگی به شرطی که نحوه صحیح قرارگیری سر رعایت شود، مانعی ندارد.
۹. بعد از عمل جهت محافظت از محل عمل و جلوگیری از ضربه به چشم محافظ پلاستیکی را به مدت یک هفته استفاده کند. (محافظ پلاستیکی قابل شستشو است و روزانه آن را با آب و صابون بشوید.)
۱۰. جهت پیشگیری از خراش قرنیه، هیچگاه اطراف چشم را با پارچه های خشن یا دستمال کاغذی تمیز نکند و بجای آن از پنبه تمیز استفاده کند و حتماً قبل از تماس پنبه، چشم خود را ببندد.
۱۱. از به کار بردن هرگونه مواد آرایشی، لنز رنگی در اطراف چشم خود جداً خودداری کند.
۱۲. بهبود بینایی پس از جراحی شبکیه می تواند بسته به روش خاص انجام شده و عوامل فردی متفاوت باشد. در حالی که برخی از بیماران ممکن است در مدت کوتاهی پس از جراحی متوجه بهبودی شوند، بهبود بیمار دیگری ممکن است هفته ها تا ماه ها طول بکشد.

علائم هشدار پس از عمل جراحی

در صورت بروز هر یک از علائم زیر حداکثر ظرف ۲۴ ساعت به اورژانس بیمارستان خلیلی مراجعه کند:

- بدتر شدن وضعیت بینایی پس از اتمام دوره نقاهت بعد از جراحی
- تهوع و استفراغ جهنده (نشانه ی افزایش فشار چشم)
- درد شدید چشم و سردردی که با مسکن برطرف نشود. (نشانه ی افزایش فشار چشم)

منبع: پرستاری داخلی جراحی برونرو سودارت ۲۰۲۲

تهیه کننده: فاطمه غالبی کارشناس پرستاری / الهام ایزدی کارشناس پرستاری

تأیید کننده: دکتر احسان نامور فلوشیپ و فوق تخصص شبکیه و لیزر

ناظر کیفی: فاطمه غالبی سوپروایزر آموزش سلامت

تابستان ۱۴۰۴